

ALSTAHAUG KOMMUNE
Rådhuset
8805 SANDNESSJØEN

Deres ref.:

Vår ref.:

Dato:

Sak/dok.: 07/01501-102

18.02.2026

Ark.: 326.12

Vedtak i navnesak 2024/296 – Mindland/Mindlandet i Alstahaug kommune

Statens kartverk har i dag gjort vedtak om skrivemåten av følgende stedsnavn i Alstahaug kommune:

- **Mindlandet** øy i sjø
- **Mindland** poststed

Vedtaket er gjort med hjemmel i § 7 tredje ledd i lov om stadnamn.

Bakgrunn

Navnesaken ble tatt opp av Mindland historielag i brev datert 10.10.2024. Saken kom opp i forbindelse med at navnet igjen skal tas i bruk som poststednavn etter å ha vært ute av bruk siden 1997. Historielaget reagerer på at skrivemåten *Mindlandet* (bestemt form) ble valgt for poststedsnavnet, og ønsker at både øynavnet og poststedsnavnet skal skrives *Mindland* (ubestemt form). Navnesaken ble reist for å fastsette rett skrivemåte for offentlig bruk.

Rettslig grunnlag

Når skrivemåten av et stedsnavn skal fastsettes for offentlig bruk, er hovedregelen at det skal tas utgangspunkt i den nedarva lokale uttalen av navnet. Skrivemåten skal følge gjeldende rettskrivingsprinsipper for norsk, jf. § 4 første ledd i loven. Skrivemåten skal være praktisk og ikke skygge for meningsinnholdet i navnet, jf. § 1 første ledd.

I *utfyllende reglar om skrivemåten av norske stadnamn* er det mer detaljerte bestemmelser om hvordan stedsnavn skal normeres.

I tillegg må det tas hensyn til normeringspraksisen i området og skrifttradisjonen for navnet saken gjelder, og hva som er registrert i Sentralt stedsnavnregister (SSR) fra før. Lokale ønsker fra dem som har uttalerett, skal også spille inn.

Skrivemåten av slektsnavn skal ikke påvirke skrivemåten av stedsnavn. Vedtak som gjelder skrivemåten av stedsnavn, får heller ikke følge for skrivemåten av slektsnavn.

■ www.kartverket.no

Skrifttradisjon

Det er lang skrifttradisjon for både *Mindland* og *Mindlandet* for øynavnet. Begge skrivemåter har stått på kart gjennom historien, og skrivemåten varierer også i andre kilder. Blant gamle skriftformer finner vi også *Minda* og *Minland*. Poststednavnet *Mindland* var aktivt mellom 1909 og 1997 og hadde da skrivemåte med ubestemt form. Nedenfor gir vi en kort oppsummering av skrifttradisjonen for øynavnet:

- *Mindlandet* er den eneste registrerte skrivemåten i Sentralt stedsnavnregister (SSR).
- Begge former er brukt på offisielle kart, men vi ser en liten overvekt av bestemt form. Ubestemt form forekommer sjeldnere på nyere kart. Her er en kort liste med skrifttradisjonen på offisielle kart:
 - *Mindlandet*: Norge 1: 50 000 1952–i dag, Økonomisk kart 1976, Sjøkart 55 2005–i dag, Kystkart nr. 310 2015–i dag, Landgeneralkart 1933 og 1939, Gradteigskart 1908–1960.
 - *Mindland*: Kart Helgelands fogderi 1826, Sjøkart nr. 55 1919–2005, Kystkart nr. 310 1934–2015.
 - *Minland*: Museumskart 1866, Amtskart 1810 og 1831, Norgeskart 1795.
 - *Minda*: Vegkart 1904, Norgeskart 1852.
- *Mindland* dominerer i uoffisielle, skriftlige kilder som aviser, bygdebøker og annen litteratur (jf. søk i Nasjonalbibliotekets nettbibliotek).
- Historielaget viser til ymse offisiell og uoffisiell bruk av skrivemåten *Mindland* i brev datert 02.01.2025 og 11.02.2025.

Uttale

Den nedarva lokale uttalen av øynavnet er /minnlanne/ (palatal n) med bestemt form, jf. *Norske Gaardnavne* (1905, s. 59): (Øen kaldes *mi`n̄nlanne*).

Språkrådet har innhentet opplysninger som viser at det finnes variasjon mellom bestemt og ubestemt form i dagens uttale, men bekrefter at den nedarva uttalen fremdeles er i bruk. De skriver blant annet dette:

«Vi har gjort selvstendige undersøkelser og vært i kontakt med flere helgelendinger. De fleste oppgir enten bestemt form eller begge deler; dette inkluderer et lokalt ferjemannskap som skulle kjenne stedet godt og oppgir uttale i både bestemt og ubestemt form. Uttaleopplysningen i NG viser bestemt form, og ser en typologisk på stedsnavn, er det slående at så godt som alle øynavn (og for så vidt naturnavn generelt) i Nord-Norge har bestemt form, og da ville det vært veldig pussig om *Mindland(et)* er et unntak. Vi mener dermed at det er godtgjort at bestemt form er den «nedervde lokale uttalen» etter stedsnavnlovens definisjon (§ 2 e) og definitivt i levende bruk, mens ubestemt form representerer en yngre uttale. Etter § 4, første ledd, skal skrivemåten av stedsnavn ta utgangspunkt i den nedervde lokale uttalen, og *Utfyllende regler om skrivemåten av norske stadnamn* (§ 2) spesifiserer at bruken av «bunden eller ubunden form skal som hovedregel rette seg etter den nedervde lokale uttalen». Dette taler for skrivemåten *Mindlandet*».

Høringssvar

Kartverket sendte saken til uttalelse og kunngjøring i Alstahaug kommune i brev datert 25.11.2024, i tråd med § 8 i loven. I brev datert 19.03.2025 sendte kommunen de lokale uttalelsene til Språkrådet.

Mindland historielag har sendt to uttalelser der de argumenterer for skrivemåten *Mindland*. I tillegg har Mindland bondelag, Mindland grunneierlag, Mindland Områdeutvalg, Mindland småbåtforening og Mindland grendelag signert likelydende uttalelser som går inn for skrivemåten *Mindland*.

Språkrådets tilråding

Språkrådet tilrår skrivemåten **Mindlandet** i brev datert 04.06.2025. De skriver blant annet:

«Til slutt skal lokalt ønske vurderes. Alle som har uttalt seg, ønsker en endring av skrivemåten til *Mindland*. Språkrådets fagråd for stedsnavn diskuterte saken i møte 19.05.2025 og kom frem til at dette likevel ikke kan overstyre hovedprinsippet om å følge nedarvet lokal uttale (stedsnavnlovens § 4, første ledd), når det heller ikke er en helt entydig skriftlig tradisjon for en annen form (§ 4, annet ledd). Ikke minst er den eksisterende skrivemåten i offisiell bruk i bestemt form. Det er også et poeng at *Mindland* i ubestemt form blir veldig avstikkende fra alle andre øynavn i regionen.

Vi tilrår derfor at skrivemåten Mindlandet opprettholdes».

Se også den vedlagte tilrådinga.

Kartverkets vurdering

Den nedarva lokale uttalen av øynavnet er /minnlanne/. Opplysningene som Språkrådet har hentet inn, bekrefter at den nedarva uttalen uten tvil er i bruk i dag, selv om det også eksisterer en nyere, skriftpåvirket uttale /minnlann/. Etter stedsnavnloven § 4, første ledd, skal skrivemåten ta utgangspunkt i nedarva lokal uttale, og bruk av bestemt og ubestemt form skal også som hovedregel rette seg etter uttalen, slik de utfyllende reglene § 2 spesifiserer. De utfyllende reglene § 1.4 spesifiserer også at «tradisjonelle lokale uttalevarianter har førerang framfor nyere former som konkurrerer med disse». Alt i alt taler dette sterkt for skrivemåten *Mindlandet*. Ettersom det er sterke lokale ønsker om skrivemåten *Mindland*, har vi vurdert om det er grunnlag for å fravike hovedprinsippet om å følge nedarva lokal uttale. Språkrådets vurdering er at hovedprinsippet ikke kan fravikes når det ikke er entydig skrifttradisjon for en annen skrivemåte. Kartverket stiller seg bak denne vurderingen. Selv om ubestemt form har lang skrifttradisjon, er det ikke grunnlag for å si at den er dominerende. Vi finner tvert imot en liten overvekt av bestemt form på offisielle kart, og bestemt form er også eneste registrerte form i SSR. Med utgangspunkt i både uttale og skriftlig tradisjon mener vi at det ikke er grunnlag for å vedta en annen skrivemåte enn *Mindlandet* for øynavnet.

For poststednavnet har vi tatt en egen vurdering. Som hovedregel skal skrivemåten av primærnavnet være retningsgivende for skrivemåten av sekundærnavn, jf. stedsnavnloven § 4, tredje ledd. Dette taler altså for bestemt form i både øynavnet og poststednavnet. Samtidig er skrivemåten *Mindland* sterkt innarbeidet i administrative funksjoner av navnet, for eksempel poststedet, skolen og lokale lag og foreninger. Det er også et poeng at poststednavnet aldri har blitt skrevet med bestemt form. Den ubestemte skriftformen har påvirket uttalen, slik at vi i dag finner to uttalevarianter. Det er ikke uvanlig med en slik stilistisk veksling mellom bestemt og ubestemt form i ulike funksjoner av stedsnavn. Over hele Norge finner vi naturnavn som tradisjonelt har hatt bestemt form, men der kommuner, tettsteder og andre navn i administrative funksjoner har en innarbeidet skrifttradisjon i ubestemt form, som med tiden også har gitt en ny uttale.

Kartverket støtter Språkrådets vurdering om å opprettholde skrivemåten *Mindlandet* i øynavnet. *Mindlandet* er i tråd med den nedarva lokale uttalen, og det er ikke grunnlag for å si at det er en dominerende skrifttradisjon for ubestemt form for øynavnet. For poststednavnet er saken annerledes, ettersom akkurat denne funksjonen av navnet *har* entydig skrifttradisjon i ubestemt form. Med utgangspunkt i skriftlig tradisjon, varierende uttale samt lokal enighet og sterke ønsker, mener Kartverket at det er grunnlag for å gjøre unntak fra stedsnavnloven § 4, tredje ledd og vedta ubestemt form i poststednavnet, selv om øynavnet får skrivemåte med bestemt form. På denne måten kommer begge skrivemåter inn i offentlig bruk.

Kartverket vedtar skrivemåtene **Mindlandet** (øy i sjø) og **Mindland** (poststednavn).

Kunngjøring

Kommunen skal sørge for at vedtaket gjøres kjent for de partene i kommunen som har klagerett etter § 12 første ledd i loven, og som ikke er adressater i dette brevet, jf. § 9 i forskrift om stadnamn. Kommunen oppfordres også til å informere innbyggerne i kommunen, f.eks. med notis i ei lokalavis og på nettsidene sine.

Bruk av vedtatte skrivemåter

Vi vil minne om reglene i stedsnavnloven om plikt til å bruke vedtatte skrivemåter, jf. § 11: «Når skrivemåten av eit stadnamn er fastsett etter denne lova og ført inn i stadnamnregisteret, skal han brukast av eige tiltak av dei som er nemnde i § 1 tredje ledd.» Det vil si organer for stat, fylkeskommune og kommune samt selskaper som det offentlige eier fullt ut.

Vi presiserer at lov om stadnamn regulerer *offentlig* bruk av stedsnavn. Privatpersoner og bedrifter som ikke er heleide av det offentlige, er derfor ikke pålagt å følge vedtatte skrivemåter.

Når det samme navnet er brukt om ulike navneobjekter på samme sted, skal skrivemåten i primærfunksjonen som hovedregel være retningsgivende for skrivemåten i de andre funksjonene. Dersom dette vedtaket blir stående uten at det blir påklagd, legger vi derfor til grunn at kommunen vedtar samme skrivemåten i ev. adressenavn og adressedilleggsnavn der navnet blir brukt.

Kartverket fører den vedtatte skrivemåten av bruksnavn i SSR, og skrivemåten hentes inn i matrikkelen derifra.

Klage

Vedtaket om skrivemåten kan etter § 12 i lov om stadnamn påklages av dem som etter § 6 bokstav a til c har rett til å ta opp saker om skrivemåten av stedsnavn. Klagefristen er tre uker fra meldinga om vedtaket er kommet fram til mottaker, jf. § 9 i forskrift om stadnamn. Dersom meldinga skjer med offentlig kunngjøring, starter klagefristen fra den dagen vedtaket blir kunngjort første gang. De som har klagerett, har rett til å se saksdokumentene, som er arkivert hos vedtaksorganet. Det er anledning til å søke om utsatt iverksetting av vedtaket til klagefristen er ute eller klagen er avgjort.

En eventuell klage skal sendes til Kartverket med kopi til kommunen. Klagen skal grunngis, og grunngivinga må behandle alle navn eller navneledd klagen gjelder.

Når man tar opp en klagesak, gjelder de samme saksbehandlingsreglene som for navnesaker ellers. Dersom vedtaket blir opprettholdt, sender Kartverket saken vidare til klagenemnda for stedsnavnsaker, som er oppnevnt av Kulturdepartementet.

Lenker: [Lov om stadnamn](#)
[Forskrift om stadnamn](#)
[Utfyllande reglar om skrivemåten av norske stadnamn](#)

Vennlig hilsen

Helge Dønvold
seksjonsleder

Helle Janss Haugli
saksbehandler

Dokumentet sendes uten underskrift. Det er godkjent i henhold til interne rutiner.

Kopi SPRÅKRÅDET
 POSTEN
 Mindland historielag